

GAMLE TRÆER OG DERES VÆRDI

VIDSTE DU?

En gammel eg kan huse op imod 1000 arter af dyr og svampe. Jo ældre træet er, des flere arter, kan der findes. Forskellige træarter har forskellige arter tilknyttet.

Egern lever i hulheder i træet og spiser agern.

Stor flagspætte finder larver i det rådne ved og laver sin rede i hulheder i træet.

Blåhalen lever både som larve og voksen i egens trækrone.

Gulhalen og andre larver spiser træets blade.

Artiskokgalhvepsen laver karakteristiske galler i egetræets skud.

Flagermus bruger hulheder og løse barkflager som rasteområde.

Svampe nedbryder træet, allerede inden det er dødt. Denne proces kan tage mange år.

Andre svampe nedbryder først træet, når det ligger på jorden.

Skovskaden samler agern og hjælper med at så nye træer.

Rådyr spiser træets skud og bark.

Lille hvepsebuk og andre biller lever af at nedbryde træet.

GAMLE TRÆER OG DERES VÆRDI

VEJLEDNING I VETERANISERING

Når et træ bliver gammelt, har det en større naturværdi, da nedbrydningsprocessen er et vigtigt element for biodiversiteten.

SKAB VARIATION – VETERANISER LØBENDE – VÆLG FORSKELLIGE ARTER, ALDRE OG PLACERINGER.

Da der er stor mangel på gamle træer i den danske natur, kan det gavne at fremskynde nedbrydningsprocessen. Dette kan gøres ved at veteranisere træet. Ved veteranisering efterlignes de skader, som naturen selv med tiden vil kunne give træet. Disse skader påføres ved at brænde, skære eller på anden måde skade træerne. Det er dog vigtigt at understrege, at veteranisering aldrig giver de samme naturværdier, som findes på et gammelt træ i den naturlige nedbrydningsfase.

Der findes en lang række forskellige former for veteranisering. Nogle giver kun træet overfladiske skader, der giver adgang for svampe og insekter. Andre slår træet helt ihjel og sætter derfor gang i en mere omfangsrig nedbrydningsproces.

EKSEMPLER PÅ VETERANISERING:

- Fjern barken i en ring omkring stammen. Dette slår træet helt ihjel, da vand og næringsstoffer ikke kan komme til kronen (**billede 1** nedenfor).
- Skær en kile i stammen. Det åbner træet op for angreb af svampe og insekter (**billede 2** nedenfor).
- Brænd barken ved træets fod. En del arter er tilknyttet brand, og flere arter af biller bliver tiltrukket af lugten (**billede 3** nedenfor).
- Mange arter af insekter er tilknyttet vandfyldte lavninger i træets hulheder. Dette kan efterlignes ved at skære et kar i stammen eller i en stub (**billede 4** nedenfor).
- Bor huller i stammen. Mange insekter bruger hullerne som rede (ikke illustreret).

BEVAR I STEDET FOR AT FÆLDE

En af hovedårsagerne til, at der mangler gamle træer i Danmark er, at træerne oftest fældes, når de første tegn på nedbrydning ses.

I produktionsskove fjernes syge træer, fordi de ikke har nogen værdi, og sygdomme kan sprede sig til andre træer. Langs med veje, i parker og i private haver fjernes syge træer, fordi de kan udgøre en sikkerhedsrisiko, eller af æstetiske årsager.

Hvis vi ønsker flere gamle træer i Danmark, er vi nødsaget til at bevare nogle af disse træer. Det er ofte muligt at fjerne syge dele af træet uden at fælde hele træet. Der er forskellige metoder til dette, alt afhængig af omfanget:

- Topkapning – en del firmaer specialiserer sig i at beskære træer i kronen. Risikogrene og grene ramt af sygdom kan fjernes uden at træet tager skade.
- Skal et træ fældes, så efterlad en stor del af stammen – enten stående eller liggende på jorden (se **billede A og B**).
- Ved beskæring af mindre grene kan det afskårne materiale med fordel samles i en kvasbunke eller anvendes til et kvashegn (se **billede C**).

I Hedensted Kommune arbejder vi for at give naturen mere plads og at styrke naturkvaliteten i hele kommunen. Du kan læse mere om kommunens arbejde med natur og biodiversitet på kommunens hjemmeside

hedensted.dk - [Strategi for biodiversitet - Hedensted Kommune](#)

Fotos: Marianne Gravensen, Naturhistorisk Museum i Aarhus.

